

Pohjois-Karjalan potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisema- ja ympäristöselvitys

Suunnittelija

Timo Laitinen

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Toukokuu 2012

Tuulivoimakohteet

1. Konnanvaara, Nurmnes/Lieksa	1
2. Tetrivaara, Nurmnes.....	2
3. Juuanvaara, Juuka	3
4. Suuri Piilovaara, Juuka	4
5. Turunvaara, Juuka.....	5
6. Katajavaara, Lieksa	6
7. Lakkavaara, Lieksa	7
8. Ilvesvaara, Kontiolahti	8
9. Laajanvaara, Joensuu	9
10. Repovaara, Ilomantsi	10

1. Konnanvaara, Nurmes/Lieksa

Konnanvaara sijaitsee Nurmeksen ja Lieksan puolivälissä lähellä Pielisen rantaa kantatie 73:n lounaispuolella.

Konnanvaara kuuluu Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan ja Pielisen allas -maisematyyppiin. Pielisen allas -maisematyyppi erottuu monimuotoisena saarekkeena ympäröivistä hyvinkin karuista suo- ja metsäerämaista. Pielisen altaan tunnusmerkkejä ovat Pielisen lisäksi vesiallasta ympäröivät kuusikkoiset vaarat, rannoille työntyvät viljelmät, asutut saaret ja avarat selkävesinäkyvät. Pielisen rannoilla on toisaalta tiheään asuttuja voimaperäisesti viljeltyjä seutuja ja toisaalta jylhiä, vesirajaan saakka ulottuvia metsäisiä vaaroja.

Konnanvaara edustaa metsäisistä vaaroista koostuvaa Pielisen ranta-alueita. Konnanvaara on selvästi ympäröivästä maastosta erottuva luode-kaakko -suuntainen kookas vaara. Tuulivoima-alue koostuu Konnanvaarasta ja samaan vaarakokonaisuuteen kuuluvasta Palovaarasta. Konnanvaaran ja Palovaaran huippujen välisessä pienipiirteisessä maastossa on muutamia pieniä lampia.

Konnanvaara kohoaa noin 245 metriä merenpinnan yläpuolelle. Vaaran korkeusero Pieliseen on noin 150 metriä, joten vaara erottuu selvästi etenkin Pieliseltä katsottaessa. Tuulivoima-alueen rajalta on reilu 500 metriä Pieliselle. Alueen ympärillä on muutama iso vaara, mutta lähin niistä on noin viiden kilometrin päässä Konnanvaarasta.

Mätäsvaaran kaivosyhdyskunta on rakennetun kulttuuriympäristön valtakunnallisesti arvokas alue. Alueen merkittävimmät arvot eivät perustu kaukomaisemiin tai luonnonmaisemaan, joten mahdollisesta tuulivoima-alueesta ei aiheudu kaivosyhdyskunnan arvoille merkittäviä haittoja.

Höljäkän maakunnallisesti arvokas maisema-alue sijaitsee lähimmillään noin kahden kilometrin päässä tuulivoima-alueesta. Höljäkän maisema-alueen arvotusta ollaan muuttamassa niin, että jatkossa Höljäkkä on paikallisesti arvokas kohde ja Höljäkän kyläkeskus muodostaa rakennetun kulttuuriympäristön alueen. Höljäkästä ei ole myöskään suoraa näköyhteyttä tuulivoima-alueelle, joten maisemallisia vaikutuksia ei karttatarkastelun perusteella syntyne.

Muutaman sadan metrin päässä Konnanvaaran luoteispuolella kohoaa Konnanlammesta luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokas Riihivaaran kallioalue.

Tuulivoima-alueella sijaitsee yksi rakennus. Tuulivoima-alueita ympäröivällä alueella on jonkin verran maataloutta ja rakennuskantaa. Monista pihapiireistä on näköyhteys tuulivoima-alueelle. Etenkin maatilojen avoimilta pelloilta tuulivoimat erottuvat selvästi.

Konnanvaaran tuulivoima-alue aiheuttaisi jonkin verran maisemavaikutuksia sekä maisema-alueille, rakennetun kulttuuriympäristön alueille että yksittäisille maatiloille ja pihapiireille. Mahdolliset tuulivoimat eivät kuitenkaan aiheuttane niin merkittäviä maisemallisia vaikutuksia, että ne estäisivät tuulivoima-alueen muodostamisen.

2. Tetrivaara, Nurmes

Tetrivaara sijaitsee Nurmeksessa Nurmeksen keskustasta reilun 10 kilometrin päässä idässä.

Tetrivaara kuuluu Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan. Maisematyyppiin mukaan alue on Pielisen allas- ja Ylä-Karjalan jokilaaksot -maisematyyppien vaihtumisvyöhykettä, mutta Tetrivaara muistuttaa eniten Koillinen erämaa -maisematyyppiä. Tetrivaara sijaitsee Lipinlahden kylämaiseman ja Egyptinkorven asutusmaiseman välisellä erämaatyypisellä alueella. Maisema-alueiden välissä sijaitseva erämainen alue on noin 10 kilometriä halkaisijaltaan. Alue on erittäin harvaan asuttua, jossa suot reunustavat vaaroja. Tetrivaaran tuulivoima-alueella ympäröivä alue ei edusta maisematyyppiään, vaan on erämainen saareke maatalousvaltaisten alueiden välissä. Alue ei ole kuitenkaan maisemallisesti tai geomorfologisesti mitenkään erityinen.

Metsätalousvaltainen Tetrivaaran tuulivoima-alue muodostuu kuudesta vaarasta. Alueen keskellä sijaitsevaa Tetrivaaraa ympäröi Lamminvaara, Keljanvaara, Tuulimäki, Raiskionvaara ja Kykämät. Vaarojen ympärillä on soistuvia alueita, jotka ovat noin 200 metriä merenpinnan yläpuolella. Alueen korkein vaara kohoaa noin 260 metriin, joten suhteelliset korkeuserot eivät ole kovin suuria. Alueella kasvaa pääasiassa kuusta ja sekametsää.

Tuulivoima-alueella ja alueen läheisyydessä sijaitsee useita rakennuksia vaarojen ja mäkien rinteillä.

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue Egyptinkorven asutusmaisema sijaitsee tuulivoima-alueesta lähimmillään 3,5 kilometrin päässä idässä. Maisemallisia vaikutuksia ei karttatarkastelun perusteella syntyne, sillä tuulivoima-alueen ja maisema-alueen välillä sijaitsee vaaroja ja mäkiä. Toinen maakunnallisesti arvokas maisema-alue Lipinlahden kylämaisema sijaitsee tuulivoima-alueesta lähimmillään 4 kilometrin päässä lounaassa. Lipinlahden maisema-alue rajautuu koillisessa korkeaan vaaraan, joten tuulivoima-alue ei näy maisema-alueelle eikä maisemallisia vaikutuksia synny.

Tetrivaaran alue on soveltuva tuulivoimatuotantoon maisemaseikkojen puolesta. Tuulivoima-alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse myöskään erityisiä luonnonarvoja tai matkailu- ja virkistyskäyttökohteita. Tuulivoima-alueella ja sen läheisyydessä sijaitsee useita rakennuksia, joille tuulivoimalat aiheuttavat maisemavaikutuksia.

3. Juuanvaara, Juuka

Juuanvaara sijaitsee Juuan kunnassa Juuan keskustasta reilun kymmenen kilometrin päässä lounaassa Luikonlahdentien länsipuolella.

Juuanvaara kuuluu Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan ja Läntinen erämaa -maisematyyppiin. Juuanvaaran alueella Läntiselle erämaalle on tyypillistä korkeat vaarat kvartsiittisen kallioperän ansiosta. Juuassa vaara-asutus on yleistä, mutta Juuanvaaran alue on asumaton ja hyvin erämaista. Juuanvaaran metsätalousvaltainen asumaton tuulivoima-alue erottuu erämaisyydellään alueen itä-etelä- ja lounaispuolilla sijaitsevista maataloutta sisältävistä alueista. Juuanvaarasta länteen ja luoteeseen aukeaa rikkonainen erämainen alue, jossa vesistöt, suot ja vaarat vuorottelevat.

Juuanvaaran tuulivoima-alueella sijaitsee kolme vaaraa, Juuanvaara, Luulaminvaara ja Aisusvaara. Vaarat ovat luode-kaakko -suuntaisia. Tuulivoima-alueella sijaitsee yhteensä kahdeksan lampea, joista Kalaton on suurin. Tuulivoima-alueen korkein vaara Juuanvaara kohoaa noin 315 metriä merenpinnan yläpuolelle, mutta myös Luulaminvaara on yli 300 metrin korkuinen. Tuulivoima-alueen pohjoispuolella sijaitseva Juuanjärvi on 169,3 metriä merenpinnan tasosta ja tuulivoima-alueen etelä- ja länsipuolella sijaitsevat Aisus ja Luulampi 194,4 metriä merenpinnan tasosta. Näin ollen alueen suhteelliset korkeuserot ovat verrattain suuria. Tuulivoima-alueen ympärillä sijaitsee useita vaaroja, joten Juuanvaaran tuulivoima-alue edustaa tavanomaista karua Läntisen erämaan vaarakokonaisuutta.

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue Petrovaaran kylämaisema sijaitsee tuulivoima-alueesta lähimmillään reilun neljän kilometrin päässä lännessä. Petrovaarasta voi karttatarkastelun perusteella mahdollisesti nähdä tuulivoimaloita kaukana horisontissa, mutta pitkän välimatkan vuoksi maisemavaikutuksia ei synny.

Tuulivoima-alueella ei sijaitse rakennuksia, mutta sen läheisyydessä on useampia rakennuksia ja maatiloja etenkin alueen itäpuolella. Myös Polvelan kylä sijaitsee parin kilometrin päässä.

Sekä alueen välittömässä läheisyydessä että hieman kauempana sijaitsee Polvelan luontokokonaisuuden Natura 2000 -alueita. Tuulivoima-alueen rajauksen sisäpuolella olevat Juuanvaara ja Luulaminvaara ovat arvokkaita kallioalueita. Tuulivoima-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat Saunavaaran arvokkaat kallioalueet.

Juuanvaaran tuulivoima-alue on maisematyypilleen tavanomaista aluetta. Mahdollinen tuulivoimapuisto ei aiheuta maisemavaikutuksia maisema-alueille tai rakennetun kulttuuriympäristön alueille. Alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee asutusta, jolle tuulivoimaloista aiheutuisi maisemavaikutuksia. Tuulivoima-alueeseen sisältyy arvokkaita kallioalueita ja alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Natura 2000 -alueita.

4. Suuri Piilovaara, Juuka

Suuri Piilovaara sijaitsee Juuan kunnassa Juuan keskustasta reilun kahdeksan kilometrin päässä luoteessa valtatie kuuden länsipuolella.

Suuri Piilovaara kuuluu Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan. Maisematyypijaon mukaan alue sijoittuu Ylä-Karjalan jokilaaksojen ja Läntisen erämaan rajalle. Suuren Piilovaaran alue on melko erämaista aluetta. Vaihtumainen erämaisesta alueesta Ylä-Karjalan jokilaaksot -maisematyypiksi tapahtuu hyvin nopeasti siirryttäessä Suurelta Piilovaaralta itään. Jo reilun parin kilometrin päässä idässä sijaitsee Vuokon kylämaisema, joka on tyyppiesimerkki Ylä-Karjalan jokilaaksot -maisematyypistä. Läntisen erämaan vaaramaisemat ovat pääosin karua ja yksitoikkoista metsäseutua. Suuren Piilovaaran alueella Läntiselle erämaalle on tyypillistä korkeat vaarat kvartsiittisen kallioperän ansiosta. Asutus on erämaisimmilla alueilla äärimmäisen harvaa.

Suuren Piilovaaran tuulivoima-alue koostuu neljästä vaarasta ja pienemmistä mäistä. Alueen keskellä sijaitsee useita pieniä lampia. Tuulivoima-alueen ja aluetta ympäröivänkin alueen selvästi suurin ja korkein vaara Suuri Piilovaara on vajaan 220 metriä merenpinnan yläpuolella. Tuulivoima-alueen suurin lampi Piilolampi on 139,5 metriä merenpinnan yläpuolella, joten suhteelliset korkeuserot ovat melko suuria. Suuren Piilovaaran eteläpuolinen alue on rikkonaista ja pienipiirteistä lampien ja kivikkoisten mäkien mosaiikkia.

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue Vuokon kylämaisema sijaitsee lähimmillään kahden kilometrin päässä tuulivoima-alueesta koillisessa. Karttatarkastelun perusteella voi todeta, että Vuokon järvenlaskulaaksosta ei avaudu juurikaan näkymiä tuulivoima-alueelle päin, koska maisema-alueen ja tuulivoima-alueen välissä sijaitsee matalia vaaroja.

Metsätalousvaltaisella tuulivoima-alueella ei sijaitse rakennuksia. Lähimmät rakennukset sijaitsevat 300 metrin päässä tuulivoima-alueen rajauksesta ja lähin maatila 700 metrin päässä.

Alueeseen rajautuu idässä pienialainen Piilovaaran metsät -Natura 2000 -alue. Ylemmän virkistysalue sijaitsee Ylemmän harjun arvokkaalla harjualueella tuulivoima-alueen eteläpuolella vajaan kilometrin päässä tuulivoima-alueen rajauksesta.

Suuri Piilovaara soveltunee tuulivoimatuotantoon maisemaseikkojen puolesta. Maakunnallisesti arvokas maisema-alue Vuokon kylämaisema sijaitsee tuulivoima-alueesta lähimmillään parin kilometrin päässä, mutta maisemavaikutuksia ei juuri syntyne. Tuulivoima-alueen läheisyydessä sijaitsee useita rakennuksia, joille tuulivoimalat aiheuttavat maisemavaikutuksia.

5. Turunvaara, Juuka

Turunvaara sijaitsee Juuan kunnassa Juuan keskustasta reilun kuuden kilometrin päässä etelässä Joensuuntien ja Luikonlahdentien välissä.

Turunvaara kuuluu Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan. Turunvaara on Pielisen allas- ja Läntinen erämaa -maisematyyppien rajalla. Turunvaaran korkeudella Läntiselle erämaalle on tyypillistä korkeat vaarat kvartsiittisen kallioperän ansiosta ja harva asutus. Vaarat ovat usein asuttuja. Pielisen allas -maisematyypille on tyypillistä luonnon monimuotoisuus ja Pielisen allasta ympäröivät kuusikkoiset vaarat sekä ajoittain tiheä ranta-asutus ja maataloustuotanto. Turunvaaran tuulivoima-alue muistuttaa enemmän Läntinen erämaa -maisematyyppiä kuin Pielisen allas -tyyppiä. Pääasiassa kuusta kasvava alue on asumaton metsätalousalue. Alueen ympärillä on jonkin verran maataloutta, mutta Pielisen allas -maisematyypille tyypilliset intensiiviset maatalousalueet sijaitsevat yli kolmen kilometrin päässä koillisessa.

Turunvaaran tuulivoima-alue koostuu neljästä luode-kaakko -suuntaisesta vaarasta ja vaaroja alavammasta mäkisestä alueesta. Linnarivaara, Turunvaara, Valkeavaara ja Alimmainen Turunvaara sijaitsevat tuulivoima-alueen pohjoisosassa. Kumpareista ja soista koostuva mäkinen ja pienipiirteinen alue sijaitsee tuulivoima-alueen keski- ja eteläosassa. Alimmaisen Turunvaaran itäpuolella sijaitsee muutama pieni lampi. Alueen korkein vaara Valkeavaara kohoaa 252 metriin merenpinnasta, mutta myös Turunvaara kohoaa 245 metriin. Tuulivoima-alueen eteläosan alavimmat kohdat ovat alle 170 metrin korkeudella merenpinnan tasosta, joten suhteelliset korkeuserot ovat kohtalaiset. Tuulivoima-alueen ympärillä sijaitsee muutamia lampia.

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue Nunnanlahden kylämaisema sijaitsee tuulivoima-alueesta vajaan seitsemän kilometrin päässä idässä. Maisemallisia vaikutuksia ei synny pitkän välimatkan vuoksi. Lisäksi Nunnanlahden kylämaiseman arvokuokka on muuttumassa maakuntakaavan kolmannessa vaiheessa maakunnallisesti arvokkaasta paikallisesti arvokkaaksi.

Alueella sijaitsee muutama rakennus ja alueen ympärillä on useita rakennuksia ja muutama maatila.

Turunvaaran tuulivoima-alue ei ole maisematyypilleen erityinen, vaan on hyvin tavanomaista harvaan asuttua vaarapainotteista aluetta. Tuulivoima-alueen vaikutusalueella ei sijaitse maisema-alueita tai kulttuurimaisema-alueita. Turunvaaran läheisyydessä ei sijaitse erityisiä geologisia kohteita tai luonto- tai virkistysarvoja sisältäviä alueita.

6. Katajavaara, Lieksa

Katajavaara sijaitsee Lieksassa Lieksan keskustasta noin 15 kilometrin päässä pohjoisessa.

Katajavaara kuuluu Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan ja Koillinen erämaa -maisematyyppiin. Koillinen erämaa on harvaan asuttua aluetta, jossa vaarat ja suot vuorottelevat. Ilmasto on ankaraa ja varsin mantereista.

Lakkavaaran tuulivoima-alue on tyypillistä Koillinen erämaa -maisematyyppin metsäseutua, jossa kylät ovat harvassa ja monet yksittäistalot autioituneita. Vaarat ovat yleensä karuja ja vain harvoin viljeltyjä. Tuulivoima-alue muodostuu useista kuusta kasvavista vaaroista, vaarojen välisistä suomaastoista ja muutamasta lammesta. Ruosmanjärvi sijaitsee tuulivoima-alueen länsipuolella. Riitavaaran 263,5 metriin merenpinnan yläpuolelle kohoava huippu on alueen korkein kohta. Tuulivoima-aluetta ympäröivä maasto on samankaltaista kuin itse tuulivoima-aluekin, ainoastaan vaarat eivät yllä aivan Riitavaaran koreudelle saakka.

Tuulivoima-alueella ei ole rakennuksia, mutta alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee puolenkymmentä rakennusta.

Tuulivoima-alueeseen ja osittain sen ulkopuolelle kuuluu luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat Ruosmanjärvet-Louhilammen kallioalueet.

Lähimmät kulttuuriympäristö- ja maisema-alueet ovat tuulivoima-alueesta noin viiden kilometrin päässä koillisessa sijaitsevat maakunnallisesti arvokas maisema-alue Nurmijärven kylämaisema ja rakennetun kulttuuriympäristön valtakunnallinen kohde Puuruun salpalinja. Mahdollisesta tuulivoima-alueesta ei aiheudu maisemavaikutuksia pitkän välimatkan vuoksi.

Lakkavaaran tuulivoima-alue on tyypillistä, mutta ei erityistä Koillinen erämaa -maisematyyppin aluetta. Tuulivoima-alue ei aiheuta maisemavaikutuksia kulttuuriympäristö- tai maisema-alueille. Maisemavaikutuksia voi aiheutua yksittäisille pihapiireille.

7. Lakkavaara, Lieksa

Lakkavaara sijaitsee Lieksassa kantatie 73:n itäpuolella vajaan neljän kilometrin päässä.

Lakkavaara kuuluu Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan ja Koillinen erämaa -maisematyyppiin. Pielisen allas -maisematyyppi on Lakkavaaran alueella vaihtunut karuksi suo- ja metsäerämaaksi. Koillinen erämaa on harvaan asuttua aluetta, jossa vaarat ja suot vuorottelevat. Ilmasto on ankaraa ja varsin mantereista.

Lakkavaaran tuulivoima-alue on tyypillistä Koillinen erämaa -maisematyyppin metsäseutua, jossa kylät ovat harvassa ja monet yksittäistalot autioituneita. Vaarat ovat yleensä karuja ja vain harvoin viljeltyjä. Tuulivoima-alue muodostuu kallioisista vaaroista ja vaarojen välisistä soista ja lammista. Alueella ei sijaitse rakennuksia tai maataloutta. Korkein vaara kohoaa noin 230 metrin korkeuteen, kun alimman lammen pinta on noin 165 metrissä merenpinnan yläpuolella. Lakkavaaran alue ei sisällä erityisiä maisematyypillisiä arvoja.

Lähimmät kulttuuriympäristö- ja maisema-alueet ovat tuulivoima-alueelta reilun viiden kilometrin päässä lounaassa sijaitseva Vornan museotie ja kymmenen kilometrin päässä luoteessa sijaitseva Vuonislahden maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Kohteet ovat niin kaukana, että tuulivoima-alue ei aiheuta maisemavaikutuksia.

Lähimmät tilat sijaitsevat noin 500 metrin päässä rajauksesta. Koljuvaaran tila sijaitsee tuulivoima-alueen pohjoispuolella. Tilalla sijaitsevat Likovaaran paikallisesti arvokkaat koilliseen ja lounaaseen viettävät laitumet, joilta voi olla näköyhteys tuulivoima-alueelle.

Elämyspiha Pikkukili sijaitsee Keljanvaarassa tuulivoima-alueen rajauksen kaakkoispuolella noin 500 metrin päässä. Tuulivoima-alue aiheuttaisi maisemallisia vaikutuksia, sillä elämyspihalla on 270 metriä merenpinnan yläpuolelle kohoavan vaaran laella matkailuun tarkoitettu 22 metriä korkea näköalatorni.

Alueen läpi kulkee Pohjois-Karjalan virkistysreitistöyhdistyksen ylläpitämä maakunnallinen moottorikelkkareitti.

Lakkavaaran tuulivoima-alue on tyypillistä, mutta ei erityistä Koillinen erämaa -maisematyyppin aluetta. Mahdollinen tuulivoima-alue ei vaikuta maisematyyppin edustavuuteen tai aiheuta maisemavaikutuksia kulttuuriympäristöille tai maisema-alueille. Ainoat maisemavaikutukset aiheutuvat Pikkukilin elämyspihalle ja muille yksittäisille pihapiireille.

8. Ilvesvaara, Kontiolahti

Ilvesvaara sijaitsee Kontiolahden puolella Kontiolahden ja Joensuun rajalla Kontiolahden keskustasta noin kahdeksan kilometrin päässä koillisessa. Enon kylätaajama sijaitsee tuulivoima-alueesta noin kuuden kilometrin päässä idässä.

Ilvesvaara kuuluu Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan ja Kolin-Kaltimon vaarat -maisematyyppiin. Kolin-Kaltimon vaarat -maisematyyppin alueella relatiiviset korkeuserot ovat Pohjois-Karjalan maakunnan suurimmat, mikä johtuu kovasta ja kulutusta kestävästä kallioperästä. Maisematyyppin erityispiirteinä ovat muutamat vaarojen lomassa sijaitsevat kapeat rotkolaaksot, kuten Kolvananuuro. Kolin-Kaltimon vaarat -maisematyyppin edustavin kohde on Kolin kansallismaisema, joka muodostuu kolin kvartsiittisista huipuista. Kansallismaiseman arvo muodostuu korkeasta vaarasta ja selkävedestä. Ilvesvaara on korkeuseroiltaan maisematyyppilleen tyypillinen vaaramuodostuma, joka kohoaa noin 100 metriä ympäröivää maastoa korkeammalle. Maisemallisesti tuulivoima-alue ei sen sijaan ole maisematyyppin arvokkaimpia kohteita, koska alue ei muodosta kokonaisuutta, jossa korkeat vaarat yhdistyisivät vesimaisemaan.

Pääosin kuusta kasvavan Ilvesvaaran tuulivoima-alue koostuu useasta vaarasta. Vaarat erottuvat ympäröivästä maastosta, koska paikalliset korkeuserot ovat suuria. Vaaroista korkein on 225 metriä merenpinnan yläpuolelle kohoava Ilvesvaara. Hiukan matalampia vaaroja ovat Ilvesvaaran itäpuolella sijaitseva Pieni Ilvesvaara ja lounaispuolella sijaitseva Kokkovaara. Tuulivoima-alueen ympärillä sijaitsee runsaasti korkeita ja jyrkkäpiirteisiäkin vaaroja, joten tuulivoima-alue ei edusta topografisesti harvinaista aluetta.

Lähimmät maisema-alueet ovat vajaan seitsemän kilometrin päässä etelässä sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Pyytivaaran vaarakylä ja Jakokosken kylämaisema. Tuulivoima-alueelta on niin pitkä matka maisema-alueille, että maisemallisia vaikutuksia ei synny.

Ilvesvaaran laella on yksi asuinpaikka. Tuulivoima-alueen ympärillä sijaitsee yksittäisiä asuin- ja lomarakennuksia. Enon kylätaajama sijaitsee noin kuuden kilometrin päässä idässä tuulivoima-alueesta. Maisemavaikutukset eivät ylettyne taajamaan saakka.

Ilvesvaaran lounaispuolella sijaitsee Salmilampien pienipiirteinen kokonaisuus. Reilun 2,5 kilometrin päässä lännessä sijaitsee Latvajärvi, reilun kilometrin päässä idässä Riuttalampi ja noin 500 metrin päässä koillisessa Urkkalampi.

Reilun kahden kilometrin päässä idässä sijaitsee Kolvananuuron rotkolaakso. Rehevän kasvillisuuden verhoama Kolvananuuro on Natura 2000 -aluetta, ja siellä sijaitsee arvokkaita kallioalueita. Mahdolliset tuulivoimalat eivät karttatarkastelun perusteella näy Kolvananuurosta, joten Kolvananuuron maisemalliset arvot eivät vaarannu. Noin 2,5 kilometrin päässä luoteessa sijaitsevalta Salminuuron arvokkaalta kallioalueelta ei myöskään näy tuulivoima-alueelle. Riuttalammen itäpuolella sijaitsee Riuttakallion arvokas kallioalue, jolta voi olla näköyhteys tuulivoimaloihin. Ilvesvaaran tuulivoima-alueen eteläisin osa kuuluu Kuvassärkän arvokkaaseen harjualueeseen. Sorsasuon luonnonsuojelualue sijaitsee tuulivoima-alueen välittömässä läheisyydessä idässä.

Kolinpolku ja UKK-reitti kulkee tuulivoima-alueen poikki.

Ilvesvaaran alue on Kolin-Kaltimon vaarat -maisematyyppin tyypillistä mutta ei arvokasta aluetta. Arvokkaille maisema-alueille tai rakennetun kulttuuriympäristön alueille ei muodostu maisemavaikutuksia. Tuulivoima-alueen ympärillä on yksittäisiä asuin- ja lomarakennuksia, joille tuulivoimalat aiheuttaisivat maisemavaikutuksia.

9. Laajanvaara, Joensuu

Laajanvaara sijaitsee Joensuussa entisessä Enon kunnassa Uimaharjusta reilun yhdeksän kilometrin päässä lännessä.

Laajanvaara kuuluu Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan ja Kolin-Kaltimon vaarat -maisematyyppiin. Kolin-Kaltimon vaarat -maisematyyppin alueella relatiiviset korkeuserot ovat Pohjois-Karjalan maakunnan suurimmat, mikä johtuu kovasta ja kulutusta kestävästä kallioperästä. Maisematyyppin erityispiirteinä ovat muutamat vaarojen lomassa sijaitsevat kapeat rotkolaaksot, kuten Kolvananuuro. Kolin-Kaltimon vaarat -maisematyyppin edustavin kohde on Kolin kansallismaisema, joka muodostuu kolin kvartsiittisista huipuista. Kansallismaiseman arvo muodostuu korkeasta vaarasta ja selkävedestä. Laajanvaara ei ole korkeuseroiltaan maisematyyppilleen tyypillinen korkea ja selväpiirteinen vaaramuodostuma rantavyöhykkeellä, vaan huonosti ympäröivästä maastosta erottuva rikkonainen vaara-alue sisämaassa. Laajanvaara ei ole edustava Kolin-Kaltimon vaarat -maisematyyppin alue.

Laajanvaaran tuulivoima-alue on pienipiirteistä vaarojen, soiden ja lampien mosaiikkia. Alue on rikkonaista ja kallioista kumpuilevaa maastoa. Alueella on neljä vaaraa, Laajanvaara, Koivuvaara, Mäntyvaara ja Ruukkivaara. Laajanvaaran korkeimmat kohdat kohoavat noin 215 metriin merenpinnan yläpuolelle. Suhteelliset korkeuserot eivät ole kovinkaan suuria, sillä tuulivoima-alueen koillispuolella sijaitseva järvi Ylä-Paukkaja on 144,6 metriä merenpinnan yläpuolella.

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue Ahvenisen-Kousan kylämaisema sijaitsee lähimmillään alle neljän kilometrin päässä tuulivoima-alueesta koillisessa. Maisema-alueen ja tuulivoima-alueen välillä sijaitsee useita vaaroja, joten näköyhteyttä mahdollisiin tuulivoimaloihin ei karttatarkastelun perusteella synny.

Alueen keskellä sijaitsee yksittäinen rakennus. Tuulivoima-alueen ulkopuolella lähin asutus sijaitsee reilun sadan metrin päässä etelässä. Tuulivoima-alueen eteläpuolella sijaitsee muutamia maatiloja vaarojen rinteillä ja laella, joista on hyvät näköyhteydet tuulivoima-alueille.

Luode-kaakko -suuntainen Kolvananuuron rotkolaakso sijaitsee tuulivoima-alueesta lähimmillään kolmen kilometrin päässä lounaassa. Rotkolaaksosta ei karttatarkastelun perusteella muodostu näköyhteyttä tuulivoima-alueelle.

Pahakallion-Uuron arvokas kallioalue sijaitsee tuulivoima-alueella.

Laajanvaaran tuulivoima-alue ei edusta arvokasta Kolin-Kaltimon vaarat -maisematyyppin aluetta. Tuulivoima-alue ei aiheuttane maisemavaikutuksia maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle

Ahvenisen-Kousan kylämaisemalle. Yksittäisille pihapiireille ja tiloille voi aiheutua maisemavaikutuksia.

10. Repovaara, Ilomantsi

Repovaara sijaitsee Ilomantsin kunnassa Enontien pohjoispuolella. Ilomantsin kylä sijaitsee Repovaaran tuulivoima-alueesta kaakkoon lähimmillään reilun kuuden kilometrin päässä.

Repovaara kuuluu Vaara-Karjalan maisemamaakuntaan ja Ilomantsin vaara- ja suomaa -maisematyyppiin. Koko Ilomantsin alue on ylävää seutua, jonka perustaso lähtee noin 140 metristä merenpinnan yläpuolella. Ilomantsin vaara- ja suomaa -maisematyyppissä asutus perustuu pääosin vaara-asutukseen. Vaarat kohoavat yksittäisinä suotasangosta. Ilomantsinjärven ympäristö on merkittävä ja erityispiirteinen alue, jossa asutut vaarat ympäröivät joka puolella soiden reunustamaa järviällästä. Maisematyyppin piirteinä ovat myös kaakosta luoteeseen suuntautuvat harjujaksot.

Repovaaran tuulivoima-alue koostuu kahdesta vaarasta ja tasaisemmasta alueesta, joka koostuu pääasiassa suosta ja harjuista. Alue on suhteellisen tasaista, noin 160 metriä merenpinnan yläpuolelle kohoavaa. Pennalanvaara poikkeaa soisesta alueesta. Vaara on lähes 200 metrin korkeudella merenpinnasta. Alueella ei sijaitse rakennuksia.

Repovaaran tuulivoima-alue ei ole edustavinta maisematyyppinsä aluetta. Se ei sisällä korkeita, asuttuja vaaroja. Sen sijaan sen sijainti on maisemallisesti hyvin herkällä alueella. Tuulivoima-alueen pohjoisosan rajaus ulottuu lännessä valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen Kirvesvaara-Hakovaaran rajauksen sisäpuolelle. Tuulivoima-alueen Repovaara on maisema-alueen pohjoisemman kylän hakovaaran koilliskulmalla. Tuulivoima-alueen läntisin osa sijoittuu alle kilometrin päähän Kirvesvaara-Hakovaaran maisema-alueen eteläisemmän kylän Kirvesvaaran itäpuolelle.

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Sonkaja sijaitsee tuulivoima-alueelta lähimmillään reilun kahden kilometrin päässä lounaassa.

Tuulivoima-alueen eteläpuolella välittömässä läheisyydessä sijaitsee maakunnallisesti arvokas maisema-alue Ilomantsinjärven vaaramaisema. Ilomantsinjärven vaaramaisema on Vaara-Karjalan erityispiirteinen alue, jonka maisema-arvot perustuvat muun muassa viljeltyjen vaarojen lailta avautuviin mahtaviin lähi- ja kaukomaisemiin.

Alueen pohjoispuolella sijaitsee laaja Kesonsuon soidensuojelualue, joka on myös Natura 2000 -aluetta. Tuulivoima-alueen pohjoisin osa kuuluu Palokankaan-Selkäkankaan harjualueeseen (MY-hs).

Repovaaran tuulivoima-alue sijaitsee maisema-arvojen kannalta herkällä alueella. Tuulivoimat aiheuttaisivat merkittäviä maisemavaikutuksia Kirvesvaara-Hakovaaran valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Myös Sonkajan valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ja maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle Ilomantsinjärven vaaramaisemalle kohdistuisi

maisemavaikutuksia. Jos tuulivoimaloita sijoitetaan tuulivoima-alueen eteläosaan, maisemavaikutukset Ilomantsinjärven vaaramaisemaan ja Sonkajaan kasvavat.